

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 6. 2023
COM(2023) 302 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o preskúmaní núdzových zásahov s cieľom riešiť vysoké ceny energie v súlade
s nariadením Rady (EÚ) 2022/1854**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o preskúmaní núdzových zásahov s cieľom riešiť vysoké ceny energie v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2022/1854

Obsah

I. Úvod	2
II. Požiadavka v článku 20 nariadenia Rady	5
III. Aktuálne podmienky na trhu s elektrinou	6
IV. Zníženie dopytu po elektrine	7
V. Inframarginálny príjmový strop	10
VI. Podpora pre koncových spotrebiteľov	14
VII. Predbežné závery	16

I. Úvod

V tejto správe sa skúmajú ustanovenia uvedené v kapitole II nariadenia 2022/1854 podľa článku 20 ods. 1 daného nariadenia (ďalej len „*nariadenie Rady*“)¹. Je založená na informáciách, ktoré poskytlo 25 členských štátov podľa článku 19 nariadenia Rady. Okrem toho sa v nej vychádza z odpovedí na niektoré otázky, ktoré Európska komisia (ďalej len „Komisia“) položila v rámci verejnej konzultácie v súvislosti s návrhom reformy koncepcie trhu s elektrinou.

Nariadenie Rady bolo jedným z opatrení, prostredníctvom ktorých Únia zareagovala na energetickú krízu, ktorá sa rozvinula v priebehu posledných dvoch rokov, keď boli ceny energie významne vyššie než v predchádzajúcich desaťročiach. Ceny začali rapídne rásť v lete 2021, keď svetové hospodárstvo ožilo po zmiernení obmedzení súvisiacich s ochorením COVID-19. Následné využitie zdrojov energie na spotových trhoch ako zbrane zo strany Ruska a invázia na Ukrajinu viedli k podstatne nižším úrovniam dodávok plynu a čoraz častejším prerušeniam dodávok plynu, v dôsledku čoho sa ceny plynu ďalej zvyšovali. Vysoké ceny plynu majú značný vplyv na cenu elektriny, keďže na uspokojenie dopytu po elektrine sú často potrebné elektrárne, ktoré spaľujú plyn.

Komisia bola od začiatku energetickej krízy plne zapojená do úsilia zmierniť účinky vysokých cien energie na občanov a podniky v Európskej únii a v úzkej spolupráci s členskými štátmi rýchlo vyvinula sériu politických odpovedí.

EÚ v októbri 2021 poskytla súbor nástrojov v oblasti cien energie² s opatreniami na riešenie vysokých cien a ich vplyvu na spotrebiteľov (vrátane podpory príjmu, daňových úľav, šetrenia plynom a opatrení týkajúcich sa skladovania). Udialo sa to v kontexte ruského využívania dodávok plynu ako zbrane a manipulácie s trhmi s energiou prostredníctvom úmyselných prerušení tokov plynu, ktoré viedli k zvyšujúcim sa obavám z možného nedostatku, v dôsledku čoho sa bezprecedentne zvýšili ceny energií.

EÚ po invázii Ruska na Ukrajinu vo februári 2022 odpovedala v marci oznámením, v ktorom načrtla zásady plánu REPowerEU a³ ktorý bol následne podrobne vypracovaný 18. mája 2022⁴ – plán pre EÚ na ukončenie závislosti od ruských fosílnych palív najneskôr do

¹ [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/1854 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie.](#)

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Boj s rastúcimi cenami energie: súbor nástrojov pre opatrenia a podporu [COM(2021) 660 final].

³ REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu, COM(2022) 108 final.

⁴ Plán REPowerEU, COM/2022/230 final.

roku 2027 pomocou troch pilierov: diverzifikácie zdrojov energie bez ruských fosílnych palív, šetrenia energiou a urýchlenia energetickej transformácie. Komisia v súvislosti s posledným uvedeným pilierom navrhla zvýšiť hlavný cieľ do roku 2030 pre obnoviteľné zdroje zo 40 % na 45 % a pre energetickú efektívnosť z 9 % na 13 % v rámci balíka „Fit for 55“. Rýchlejšie zavedenie obnoviteľných zdrojov, väčšia energetická efektívnosť a ďalšia elektrifikácia odberu sú potrebné na ochranu občanov Európskej únie pred krízami spojenými s fosílnymi palivami, keďže budú okamžite a štrukturálne znižovať dopyt po fosílnych palivách a prispievať k cieľom dekarbonizácie v odvetviach energie, vykurovania a chladenia, priemyslu a dopravy. Vďaka nízkym prevádzkovým nákladom by mali obnoviteľné zdroje pozitívne ovplyvniť ceny energie v celej EÚ. Okrem toho prispeje rýchlejšie zavedenie energie z obnoviteľných zdrojov spolu s väčšou energetickou efektívnosťou k bezpečnosti dodávok energie vďaka postupnému ukončovaniu používania fosílnych palív, na ktorých bola EÚ vysoko závislá. Popri pláne REPowerEU sa v oznámení o krátkodobých zásahoch na trhu s energiou⁵ okrem stanovenia ďalších krátkodobých opatrení na riešenie vysokých cien energie určili potenciálne oblasti na zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou a oznámil úmysel posúdiť tieto oblasti s ohľadom na zmenu príslušného legislatívneho rámca.

Rada 6 októbra 2022 prijala nariadenie Rady, v ktorom predstavila mimoriadne, ciele a časovo obmedzené spoločné opatrenia na zníženie dopytu po elektrine a na výber a prerozdelenie výnimočne vysokých príjmov v energetickom sektore medzi koncových odberateľov. Konkrétnejšie, opatrenia zasahujúce do trhu s elektrinou možno zhrnúť takto (kapitola II nariadenia Rady):

- Zníženie dopytu po elektrine: Nariadením Rady sa nastavujú dva ciele, pričom jeden je orientačný (zníženie celkového dopytu po elektrine o 10 %) a druhý je povinný (zníženie dopytu počas hodín s vysokou spotrebou elektriny minimálne o 5 %). Členské štáty si mohli vybrať vhodné opatrenia za predpokladu, že rešpektovali niektoré podmienky stanovené v nariadení Rady⁶. Povinný cieľ sa uplatňoval od 1. decembra 2022 do 31. marca 2023⁷.
- Zavedenie dočasného príjmového stropu na „inframarginálnych“ výrobcov elektriny (napr. z obnoviteľných zdrojov energie, jadrovej energie a hnedého uhlia): nariadením

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Krátkodobé intervencie na trhu s energiou a dlhodobé zlepšenia koncepcie trhu s elektrinou – postup, COM(2022) 236 final.

⁶ Pokiaľ boli využité štátne zdroje, môžu byť také opatrenia predmetom kontroly štátnej pomoci.

⁷ Opatrenie, v rámci ktorého sa zaviedol orientačný cieľ, sa bude naďalej uplatňovať až do konca decembra 2023.

Rady sa stanovuje povinné zavedenie dočasného príjmového stropu na úrovni najviac 180 EUR/MWh na výrobcov elektriny, ktorí používajú technológie s nižšími marginálnymi nákladmi (príjmový strop). Nariadenie však poskytuje členským štátom aj flexibilitu v rozhodovaní sa, ako uplatniť toto opatrenie na vnútroštátnej úrovni. Príjmy prekračujúce príjmový strop sa použijú na zmiernenie vplyvu vysokých cien elektriny na spotrebiteľov energie. Opatrenie sa uplatňuje od 1. decembra 2022 do 30. júna 2023.

- Podpora pre koncových odberateľov: nariadením Rady sa rozširuje súbor nástrojov dostupný pre členské štáty na ochranu spotrebiteľov elektriny tým, že za určitých podmienok umožnia pre domácnosti a malé a stredné podniky (MSP) regulované ceny pod úrovňou nákladov. Toto opatrenie sa uplatňuje od 8. októbra 2022 do 31. decembra 2023.

Nariadením Rady sa okrem toho zavádza solidárny príspevok pre podniky a stále prevádzkarne v EÚ s aktivitami v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií (kapitola III).

Zatiaľ čo cieľom nariadenia Rady bolo riešiť výnimočné okolnosti energetickej krízy, Komisia 14. marca 2023 prekročila hranice čisto núdzovej reakcie a navrhla reformu koncepcie trhu s elektrinou v EÚ s cieľom urýchliť zavedenie obnoviteľných zdrojov energie a postupné ukončenie používania plynu, dosiahnuť, aby boli faktúry spotrebiteľov menej závislé od nestálych cien fosílnych palív, lepšie ochrániť spotrebiteľov pred budúcimi nárastmi cien a potenciálnou manipuláciou s trhom a dosiahnuť, aby bol priemysel EÚ čistý a konkurencieschopnejší (ďalej len „*návrh koncepcie trhu s elektrinou*“)⁸. V tomto návrhu sa nastavujú opatrenia, ktorých cieľom je umožniť vývoj dlhodobějších zmlúv s výrobou elektriny z iných ako fosílnych zdrojov a priniesť do systému čistejšie a pružnejšie riešenia, napríklad reakciu na strane spotreby, skladovanie a vytlačenie plynu z energetického mixu. Konkrétnejšie, na zlepšenie flexibility energetického systému sa v rámci návrhu stanovuje požiadavka, aby členské štáty posúdili svoje potreby a určili si ciele na zvýšenie nefosílnnej flexibility, a možnosť zaviesť nové systémy podpory nefosílnnej flexibility, ako je reakcia na strane spotreby a skladovanie.

Návrh koncepcie trhu s elektrinou okrem toho zahŕňa opatrenia na zlepšenie ochrany zraniteľných spotrebiteľov. V návrhu sa okrem iného členským štátom umožňuje, aby v prípade

⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa upravujú nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 na zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii.

budúcej krízy cien elektriny zaviedli pre domácnosti a MSP regulované maloobchodné ceny pod úrovňou nákladov.

Komisia v rámci prípravy návrhu zorganizovala od 23. januára 2023 do 13. februára 2023 verejnú konzultáciu (ďalej „*verejná konzultácia*“). Verejná konzultácia zahŕňala otázky o opatreniach predstavených v nariadení Rady⁹.

II. Požiadavka v článku 20 nariadenia Rady

V článku 19 nariadenia Rady je uvedená povinnosť podávania správ členských štátov, podľa ktorej mali členské štáty do 31. januára 2023 predložiť Komisii informácie o i) opatreniach na zníženie dopytu, ktoré zaviedli, ii) nadmerných príjmoch dosiahnutých po zavedení dočasného príjmového stropu na „inframarginálnych“ výrobcov elektriny, ako aj o rozdelení takých príjmov na zmiernenie vplyvu vysokých cien elektriny a iii) všetkých zásahoch do stanovovania maloobchodných cien. Požiadavku na predloženie správy nespĺnili všetky členské štáty. Menej ako polovica členských štátov predložila správy v lehote, iné ju predložili vo februári a v marci 2023 a dva štáty svoju správu Komisii ešte nepredložili¹⁰. Táto správa vychádza z informácií poskytnutých členskými štátmi v čase písania. Upozorňujeme, že Komisia nevykonala žiadne posúdenie, pokiaľ ide o presnosť predložených informácií.

Komisia na základe článku 20 ods. 1 nariadenia Rady vykoná preskúmanie kapitoly II vzhľadom na všeobecnú situáciu v oblasti dodávok elektriny a cien elektriny v EÚ a predloží Rade správu o hlavných zisteniach tohto preskúmania.

V článku 20 ods. 1 nariadenia Rady sa okrem toho stanovuje, že na základe uvedenej správy môže Komisia v prípade, že je to odôvodnené hospodárskymi okolnosťami alebo fungovaním trhu s elektrinou v EÚ a v jednotlivých členských štátoch, navrhnúť predĺženie obdobia uplatňovania nariadenia Rady, úpravu úrovne príjmového stropu u „inframarginálnych“ výrobcov elektriny a pri zdrojoch výroby elektriny, na ktoré sa aktuálne vzťahuje, alebo inú zmenu kapitoly II.

Ako súčasť preskúmania opatrení nariadenia Rady v kapitole II a v súlade s článkom 20 ods. 1 Komisia predkladá Rade túto správu (ďalej len „*správa*“). Správa teda neobsahuje preskúmanie

⁹ Komisia dostala 1 369 odpovedí, pričom viac ako 700 z nich prišlo od občanov, približne 450 od podnikov a záujmových združení, okolo 40 od celoštátnych alebo miestnych správnych orgánov alebo od národných regulačných orgánov a približne 70 od prevádzkovateľov sietí. Okrem toho sa na konzultácii zúčastnilo 20 energetických spoločností, 15 odborových zväzov a 20 spotrebiteľských organizácií. Odpovede predložil aj značný počet MVO, think-tankov a výskumných alebo iných akademických organizácií.

¹⁰ Maďarskom a Rumunskom.

ustanovení o solidárnem príspevku v kapitole III nariadenia Rady, keďže správa o týchto ustanoveniach bude v súlade s článkom 20 ods. 2 daného nariadenia predložená osobitne.

Správa vychádza z preskúmania Komisie vykonaného v čase písania na základe aktuálnych podmienok na trhu s elektrinou, ich očakávaného vývoja v čase písania a iných dostupných informácií vrátane odpovedí od 25 členských štátov, ktoré si splnili povinnosť predloženia správy podľa článku 19 nariadenia Rady (ďalej len „*členské štáty, ktoré predložili správy*“). Touto správou preto nie sú dotknuté žiadne nepredvídané zmeny všeobecnej situácie v oblasti dodávky a cien elektriny v EÚ alebo možné budúce závery na základe dodatočných informácií od členských štátov.

III. Aktuálne podmienky na trhu s elektrinou

Opatrenia v nariadení Rady boli predstavené v období, keď ceny elektriny dosiahli rekordne vysoké úrovne. Napríklad v auguste 2022 veľkoobchodné ceny elektriny na hlavných trhoch s elektrinou v EÚ presiahli sumu 350 EUR/MWh, zatiaľ čo v decembri 2022 bola referenčná hodnota niečo vyše 220 EUR/MWh. Ceny elektriny boli počas vykazovaného obdobia približne štyrikrát vyššie než priemerná cena medzi rokmi 2010 až 2020 (40 – 60 EUR/MWh). Tieto neprimerane vysoké ceny možno pripísať predovšetkým skutočnosti, že ceny plynu dosiahli počas leta 2022¹¹ nové maximá a udržali sa na vysokých úrovniach počas väčšiny jesene, a tomu, že počas tohto obdobia boli na uspokojenie dopytu po elektrine často potrebné plynové a uhoľné zariadenia na výrobu elektriny, teda elektrárne s najvyššími marginálnymi nákladmi. Spotové veľkoobchodné ceny plynu počas krízy sa zvýšili približne šesťkrát oproti priemernej cene medzi rokmi 2010 až 2020 (približne 20 EUR/MWh). Na pozadí tejto situácie Rada prijala v októbri 2022 návrh Komisie na núdzový zásah na trhu s elektrinou, čo nakoniec viedlo k prijatiu nariadenia Rady. Komisia a Rada v tom čase očakávali, že ceny elektriny sa budú naďalej pohybovať na vysokých úrovniach, podobne ako v lete a na jeseň 2022.

Od decembra 2022, keď nadobudli účinnosť opatrenia stanovené v nariadení Rady, však ceny elektriny výrazne poklesli a aktuálne priemerné ceny sú na úrovniach nižších ako 80 EUR/MWh (priemerná referenčná cena v EÚ bola 80 EUR/MWh až do konca mája 2023).

Predovšetkým je to dôsledok zníženia veľkoobchodných cien plynu spojeného s niekoľkými faktormi, ako sú mierne klimatické podmienky a široký súbor opatrení, ktoré členské štáty a Komisia zaviedli v rámci boja s energetickou krízou a medzi ktoré patrili opatrenia na zníženie dopytu po elektrine v nariadení Rady, opatrenia týkajúce sa referenčnej ceny LNG

¹¹ V auguste 2022 boli denné a mesačné ceny TTF nad úrovňou 230 EUR/MWh.

a zníženia dopytu po plyne,¹² pričom všetky spolu zlepšili základnú rovnováhu medzi dopytom a ponukou.¹³

Nedávny pokles a stabilizácia cien plynu a následne aj cien elektriny počas prvých mesiacov roku 2023 viedli k očakávaniam trhu, že nárasty cien elektriny zaznamenané v priebehu roka 2022 sa pravdepodobne v nadchádzajúcej zime nezopakujú. Takéto očakávania trhu sa opierajú o rôzne faktory, napríklad vyššie objemy skladovaného plynu, úsilie členských štátov znížiť dopyt a zodpovedajúce výsledky a dodatočná infraštruktúra pre potrubný a skvapalnený zemný plyn, ktorá bola vytvorená s cieľom bojovať s energetickou krízou. Ďalšie neoddeliteľné faktory dodávok na trhu s elektrinou, napríklad očakávané zlepšenie dostupnosti jadrovej energie a celková vyššia dostupnosť vodnej energie v porovnaní s rokom 2022 takisto poukazujú na menej nákladné podmienky dodávok elektriny počas nadchádzajúcej zimy, ktoré by podľa očakávaní mali viesť k nižšiemu tlaku na zvyšovanie cien elektriny v porovnaní s rokom 2022.

IV. Zníženie dopytu po elektrine

Opatrenia na zníženie dopytu

Všetky členské štáty, ktoré predložili správy, zaviedli kampane na zvyšovanie povedomia o šetrení energiou a jej spotrebe, ako aj všeobecné opatrenia na šetrenie energiou, napríklad opatrenie týkajúce sa vykurovania verejných budov a verejného osvetlenia. Komisia víta tieto kampane, pretože vďaka nim spotrebitelia vedia, keď sú ceny elektriny vysoké, takže môžu mať flexibilnejšiu spotrebu energie. Päť členských štátov, konkrétne Česko, Grécko, Chorvátsko, Poľsko a Rakúsko, oznámilo, že zaviedlo dotácie na maloobchodné ceny energie, ktoré možno uplatniť len na konkrétne úrovne spotreby elektriny, s cieľom podporiť reakciu na strane spotreby.

Devätnásť členských štátov, konkrétne Bulharsko, Česko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Poľsko, Portugalsko,

¹² Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2576 z 19. decembra 2022 o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, spoľahlivých referenčných cien a cezhraničnej výmeny plynu, nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 z 5. augusta 2022 o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne a nariadenie Rady (EÚ) 2023/706 z 30. marca 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2022/1369, pokiaľ ide o predĺženie obdobia znižovania dopytu pri opatreniach na zníženie dopytu po plyne a posilnenie podávania správ a monitorovania v súvislosti s ich vykonávaním.

¹³ EÚ znížila od augusta 2022 do januára 2023 dopyt po zemnom plyne o 19,2 % alebo 41,5 bcm v porovnaní s priemerom v predchádzajúcich piatich rokoch. Presiahla teda cieľ 15 %, ktorý by zodpovedal 32,5 bcm za rovnaké obdobie. Navyše už dosiahla viac ako 90 % svojho celkového cieľa, ktorým je zníženie o niečo viac než 45 bcm za celé obdobie od augusta 2022 do marca 2023.

Rakúsko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko, zaviedlo konkrétne opatrenia, ktorých cieľom je dosiahnuť zníženie dopytu po elektrine v čase špičky, napríklad zverejnenie časov špičky, komunikačné kampane a individuálne správy spotrebiteľom s výzvou na dobrovoľné znižovanie spotreby elektriny. Konkrétnejšie, Slovinsko, Španielsko a Taliansko zaviedli súťažné ponukové schémy na zníženie dopytu po elektrine v čase špičky počas zimnej sezóny 2022 – 2023¹⁴, zatiaľ čo Rakúsko a Švédsko oznámili Komisii príslušnú schému na schválenie v rámci štátnej pomoci. Napokon Portugalsko oznámilo, že zvažuje zavedenie súťažnej ponukovej schémy na zníženie dopytu po elektrine v čase špičky.

Tri členské štáty zaviedli opatrenia na zníženie dopytu pri konkrétnych kategóriách odberateľov. Napríklad Lotyšsko uložilo limity spotreby elektriny na veľkých priemyselných odberateľov.

Zníženie spotreby elektriny

Na základe informácií od členských štátov, ktoré predložili správu za december 2022, sa celkové zníženie spotreby elektriny pohybovalo medzi 0,5 %¹⁵ a 15 % v porovnaní s referenčným obdobím¹⁶.

Pokiaľ ide o objemy, o ktoré bola spotreba elektriny v čase špičky znížená:

- Desať členských štátov, konkrétne Bulharsko, Estónsko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Luxembursko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko a Taliansko, nahlásilo znížené objemy, ktoré sa pohybovali medzi 4 % a 7 %.
- Osem členských štátov, konkrétne Belgicko, Česko, Dánsko, Fínsko, Lotyšsko, Nemecko, Slovinsko a Švédsko, nahlásilo znížené objemy v rozsahu 7 % až 10 %.
- Päť členských štátov, konkrétne Francúzsko, Grécko, Litva, Slovensko a Španielsko, nahlásilo znížené objemy vo výške viac ako 10 %.

Posúdenie predĺženia opatrenia

¹⁴ Niektoré členské štáty, konkrétne Portugalsko, Slovinsko, Španielsko a Taliansko, zaviedli alebo zvažujú zavedenie súťažného ponukového konania na dosiahnutie zníženia dopytu po elektrine.

¹⁵ Cyprus, Chorvátsko, Poľsko a Portugalsko vykázali najnižšie dosiahnuté úrovne zníženia spotreby elektriny.

¹⁶ Podľa vymedzenia v článku 2 bode 3 nariadenia Rady. Nemecko, Fínsko, Francúzsko, Grécko a Španielsko nahlásili najvyššie dosiahnuté úrovne zníženia spotreby elektriny. Pri výpočte zníženia hrubej spotreby elektriny niektoré členské štáty, ktoré predložili správy, zrejme použili článok 3 ods. 2 nariadenia Rady, zatiaľ čo iné nie. Článkom 3 ods. 2 sa členským štátom poskytuje možnosť zohľadniť pri výpočte zníženia hrubej spotreby elektriny zvýšenú hrubú spotrebu elektriny, ktorá vyplýva z dosiahnutia cieľov zníženia dopytu po plyne a všeobecného úsilia o elektrifikáciu s cieľom postupne vyradiť fosílna palivá. Preto by sa malo porovnávanie takých výpočtov medzi viacerými členskými štátmi vykonávať opatrne.

Členské štáty, ktoré predložili správy, uvádzajú, že celkovo dosiahli záväzný cieľ zníženia spotreby elektriny o 5 % v čase špičky. Niektoré členské štáty však uviedli, že *orientačnú* požiadavku 10 % zníženia celkovej mesačnej spotreby (v porovnaní s poslednými 5 rokmi) bolo z dôvodu závislosti od počasia a ekonomických okolností v dôsledku energetickej krízy náročné splniť.

Verejná konzultácia obsahovala otázky o možnom predĺžení opatrení týkajúcich sa reakcie na strane spotreby. Väčšina zainteresovaných strán na tieto otázky odpovedala, že nie je potrebné zaviesť do nariadenia (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou (ďalej len „*nariadenie o elektrickej energii*“) konkrétne požiadavky týkajúce sa reakcie na strane spotreby, ktoré by boli uplatniteľné v prípade krízy. Namiesto toho sa domnievali, že reakcia na strane spotreby je už dostatočne riešená v právnych predpisoch týkajúcich sa trhu s elektrinou, ako sa stanovuje v ustanoveniach smernice (EÚ) 2019/944 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (ďalej len „*smernica o elektrickej energii*“) a ešte viac zdokonaľuje v návrhu na koncepciu trhu s elektrinou.

Dôležité je, že návrh koncepcie trhu s elektrinou ďalej integruje opatrenia na zníženie dopytu ako štrukturálne prvky koncepcie trhu s elektrinou. Aby sa zabezpečila efektívna integrácia elektriny vyrobenej z variabilných obnoviteľných zdrojov energie (s prihliadnutím na medzioblastné výmeny) a znížila sa potreba výroby energie z fosílnych palív v obdobiach vysokého dopytu po elektrine spojených s nízkymi úrovňami výroby elektriny z variabilných obnoviteľných zdrojov energie, návrh koncepcie trhu s elektrinou predovšetkým poskytuje možnosť prevádzkovateľom prenosových sústav navrhnuť produkt obmedzenia spotreby v čase špičky umožňujúci reakciu na strane spotreby s cieľom ďalej prispieť k zníženiu maximálnej spotreby v elektrickom systéme v konkrétnych hodinách počas dňa (nový článok 7a nariadenia o elektrickej energii). Produkt obmedzenia spotreby v čase špičky by mohol prispieť k maximalizácii integrácie elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov do systému tým, že by presmeroval spotrebu elektriny na tie časy v priebehu dňa, v ktorých je výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov vyššia, za predpokladu, že predpokladané náklady nepresiahnu očakávané prínosy týchto produktov. Keďže cieľom produktu obmedzenia spotreby v čase špičky je znížiť a presmerovať spotrebu elektriny, návrh obmedzuje rozsah tohto produktu len na reakciu na strane spotreby.

Návrh na koncepciu trhu s elektrinou okrem toho vyzýva členské štáty, aby posúdili svoje potreby týkajúce sa flexibility elektrického systému vrátane reakcie na strane spotreby a stanovili si ciele na naplnenie týchto potrieb. Návrh takisto zahŕňa možnosť pre členské štáty,

aby navrhli alebo prepracovali kapacitné mechanizmy na podporu nízkouhlíkovej flexibility a zaviedli nové systémy podpory nefosílnej flexibility na trhoch s elektrinou. Navyše, na rozdiel od odôvodnenia opatrení na zníženie dopytu v nariadení Rady, ktoré boli zamerané na dosiahnutie cieľov zníženia dopytu všeobecne vo všetkých členských štátoch z dôvodu krízovej situácie, návrh koncepcie trhu s elektrinou rieši reakciu na strane spotreby viac štruktúrne. Umožňuje členským štátom, aby si navrhli vlastné príslušné mechanizmy a ciele nefosílnej flexibility na účely reakcie na strane spotreby a skladovania, ktoré budú prispôbené konkrétnym potrebám ich príslušných elektrizačných sústav. Z toho dôvodu nie sú v návrhu nastavené konkrétne ciele.

Komisia okrem toho poznamenáva, že v súčasnosti sa vypracúva nový sieťový predpis týkajúci sa reakcie na strane spotreby. Po dokončení tohto sieťového predpisu sa očakáva, že bude zahŕňať záväzné pravidlá agregácie, skladovania energie a obmedzenia dopytu, čo následne umožní účasť reakcie na strane spotreby na všetkých existujúcich trhoch¹⁷.

Komisia po zohľadnení informácií, ktoré má v súčasnosti k dispozícii, vrátane uvedených očakávaní trhu, nevidí aktuálnu potrebu predlžovať opatrenia na zníženie dopytu stanovené v nariadení Rady.

V. Inframarginálny príjmový strop

Vykonávanie príjmového stropu

Na základe informácií od členských štátov, ktoré predložili správy, bolo vykonávanie inframarginálneho príjmového stropu veľmi nejednotné. Rôznorodé vykonávanie bolo zaznamenané nielen, pokiaľ ide o úroveň nastavenia príjmového stropu (sedemnást' členských štátov nastavilo strop nižší ako 180 EUR/MWh¹⁸), ale aj v súvislosti s dočasným rozsahom

¹⁷ <https://www.acer.europa.eu/news-and-events/news/acer-submitted-framework-guideline-demand-response-european-commission-first-step-towards-binding-eu-rules>.

¹⁸ Tieto členské štáty nahlásili strop nižší ako 180 EUR/MWh minimálne pre jeden druh technológie: Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Slovensko a Taliansko. Španielsko zaviedlo strop trhových príjmov pri určitých technológiách už v septembri 2021. V rámci opatrenia, ktorého vykonávanie by malo trvať do konca roka 2023, aktuálne uplatňuje strop vo výške okolo 67 EUR/MWh. V júni 2022 Španielsko a Portugalsko zaviedli mechanizmus zameraný na zníženie veľkoobchodných cien elektriny na trhu Pyrenejského polostrova, ktorým sa znižuje vplyv stropu trhových príjmov. Komisia tento mechanizmus schválila 8. júna 2022 pod číslami SA. 102454 a SA. 102569 a nedávno predĺžila do konca roka 2023 pod číslami SA. 106095 a SA. 106096.

opatrení (sedem¹⁹ členských štátov uplatňuje strop retroaktívne a jedenásť²⁰ členských štátov ho uplatní po dátume stanovenom v nariadení Rady pre toto opatrenie).

Niekoľko členských štátov oznámilo, že čelili ťažkostiam so zavedením opatrenia do svojich vnútroštátnych jurisdikcií. Väčšina týchto ťažkostí súvisela s krátkym časovým rámcom, v ktorom museli členské štáty opatrenie zaviesť, zatiaľ čo iné boli spojené so zberom údajov a výpočtom príjmov jednotlivých výrobcov elektrickej energie, ktorí boli predmetom opatrenia. Členské štáty hlásili aj konflikty s príslušnými vnútroštátnymi daňovými úradmi a platnými nariadeniami pri komunikácii o spôsoboch zavedenia príjmového stropu.

Hoci členské štáty neoznámili, že by čelili väčším prekážkam pri cezhraničnom obchode alebo ponukovom správaní, niektorí respondenti verejnej konzultácie sa obávali, že zmes rozdielnych stratégií vykonávania v členských štátoch vytvorila regulačnú neistotu pre účastníkov trhu, a bola vnímaná ako prekážka nových investícií.

Príjmy získané z vykonávania príjmového stropu

Je dôležité mať na pamäti, že členské štáty predložili správu do niekoľkých mesiacov od nadobudnutia účinnosti inframarginálneho príjmového stropu, a do toho času väčšina z nich ešte nemala informácie o príjmoch vybraných prostredníctvom opatrenia. Len dva členské štáty dokázali poskytnúť niekoľko predbežných údajov: Bulharsko nahlásilo, že v decembri 2022 vybralo 321 700 123 BGN (približne 163 miliónov EUR) a Litva predložila informáciu, že do 9. marca 2023 vybrala približne 10 miliónov EUR. Grécko, Španielsko a Taliansko dokázali poskytnúť sumy, ktoré sa týkajú príjmov vybraných pred prijatím nariadenia Rady, keďže tieto krajiny zaviedli opatrenia ekvivalentné príjmovému stropu ešte pred prijatím nariadenia Rady.

Väčšina členských štátov dokázala poskytnúť odhady očakávaných vybraných príjmov, v mnohých prípadoch s poznámkou, že dané odhady sú založené na predpokladaných veľmi vysokých veľkoobchodných cenách elektriny. Pôvodne sa očakávalo, že celkové príjmy presiahnu 50 miliárd EUR. Zdalo sa však nepravdepodobné, že by sa do okamihu predloženia správ tieto predpoklady naplnili. Sumy príjmov sú v členských štátoch nerovnomerné. Najvyššie očakávané počiatočné odhady výberu nahlásilo Nemecko (23,4 miliardy EUR

¹⁹ Tieto členské štáty začali uplatňovať inframarginálny príjmový strop pred 1. decembrom 2022: Belgicko (1. 8. 2022), Cyprus (24. 6. 2022), Francúzsko (1. 7. 2022), Grécko (8. 7. 2022), Taliansko (február 2022 u niektorých výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov) a Portugalsko a Španielsko (jún 2022).

²⁰ V Českej republike, vo Fínsku, Francúzsku, v Luxembursku, Poľsku, Portugalsku, Rakúsku, Slovinsku a Španielsku sa bude inframarginálny príjmový strop alebo podobné opatrenia uplatňovať do 31. decembra 2023. Na Cypre bude ukončenie opatrenia založené na rozhodnutí vydanom regulačným úradom. Na Slovensku bude opatrenie vykonávané do 31. decembra 2024. V Nemecku možno ďalej obdobie uplatňovania predĺžiť do 30. apríla 2024.

s ohľadom na možné predĺženie opatrenia do 30. apríla 2024), za ním nasledovalo Francúzsko (11 miliárd EUR). Je potrebné poznamenať, že v oboch krajinách bol príjmový strop pre väčšinu technológií nastavený na oveľa nižšiu úroveň než 180 EUR/MWh uvedených v nariadení Rady a že tieto odhady sa zakladali na očakávaných vysokých veľkoobchodných cenách elektriny. Ostatné členské štáty, predovšetkým tie, ktoré nenastavili úroveň stropu nižšiu ako 180 EUR/MWh, očakávali výber nižších súm.

Posúdenie predĺženia opatrenia

V prvom rade treba pripomenúť, že dôvodom zavedenia inframarginálneho príjmového stropu bolo umožniť členským štátom vybrať a prerozdeliť nadmerné príjmy mimoriadne získané určitými inframarginálnymi výrobcami a súčasne zachovať cenovú konkurenciu medzi výrobcami elektriny (predovšetkým z obnoviteľných zdrojov) v celej EÚ.

V dôsledku nižších veľkoobchodných cien elektriny počas posledných mesiacov mal v tejto súvislosti príjmový strop, ktorý bol stanovený maximálne na 180 EUR/MWh²¹, doteraz náležitý účinok predovšetkým v tých členských štátoch, ktoré v súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a) zvolili strop nižší ako 180 EUR/MWh, a najmä dostatočne nízky na to, aby zachytil inframarginálne príjmy z príslušných cien elektriny v daných členských štátoch.

Ako je uvedené v predchádzajúcich odsekoch, príjmový strop sa vykonával v členských štátoch veľmi nejednotne. Rôznorodé vykonávanie sa pozorovalo nielen, pokiaľ ide o úroveň nastavenia príjmového stropu, ale aj v súvislosti s dočasným rozsahom jeho uplatňovania a úrovňou stropu zavedeného podľa druhu technológie v danom členskom štáte. Okrem toho bola Komisia vďaka výmene informácií so zainteresovanými stranami a prostredníctvom sťažností oboznámená s tým, že spôsob, akým sa určité členské štáty rozhodli zaviesť príjmový strop, mohol ovplyvniť existujúce zmluvy o nákupe elektriny (ďalej len „PPA“) a iné dlhodobé zmluvy, ako aj odstrániť stimuly na uzatvorenie nových. Pozoruje sa to predovšetkým vtedy, keď sa strop neaplikuje na realizovaný príjem, ktorý výrobca získava z PPA, ale na „predpokladaný“ (fiktívny) príjem, ktorý napríklad zodpovedá veľkoobchodným cenám elektriny, čo nakoniec vedie k paradoxným situáciám, keď je výrobca nútený predat elektrinu so stratou.

²¹ S cieľom zabezpečiť dodávky sa článkom 8 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady členským štátom poskytuje možnosť stanoviť vyšší strop trhových príjmov pre výrobcov, na ktorých by sa inak vzťahoval strop trhových príjmov na úrovni celej Únie, a to za predpokladu, že ich investície a prevádzkové náklady presahujú strop trhových príjmov na úrovni Únie. Trinásť členských štátov začlenilo túto možnosť do svojho vnútroštátneho vykonávania inframarginálneho príjmového stropu, predovšetkým pre elektrárne, ktoré vyrábajú energiu použitím hnedého uhlia, biomasy a oleja.

Potenciálne predĺženie opatrenia by zabránilo jednému z cieľov stanovených v návrhu na koncepciu trhu s elektrinou, konkrétne stimulovať zvyšovanie počtu PPA a zabezpečiť čo najvyššiu trhovú likviditu PPA. PPA sú nástroje, ktoré poskytujú dlhodobú stabilitu cien pre odberateľa a potrebnú istotu pre výrobcu, aby sa mohol rozhodnúť o investícii. Napriek tomu má len niekoľko členských štátov aktívne trhy s PPA a kupujúci sú zvyčajne obmedzení na veľké podniky, a to hlavne preto, že PPA čelia viacerým prekážkam, najmä ťažkostiam pri krytí rizika platobnej neschopnosti kupujúceho v týchto dlhodobých zmluvách. Členské štáty by preto na základe návrhu pri stanovovaní politik na dosiahnutie cieľov dekarbonizácie energetiky uvedených v ich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch mali zohľadniť potrebu vytvoriť dynamický trh s PPA. Na riešenie rizík spojených s úverovou bonitou návrh stanovuje, že členské štáty by na odstránenie tejto prekážky mali zabezpečiť, aby spoločnosti, ktoré čelia prekážkam pri vstupe na trh s PPA a ktoré sa nenachádzajú vo finančných ťažkostiach, mali prístup k nástrojom na znižovanie finančných rizík spätých s platobnou neschopnosťou odberateľa vrátane systémov záruk pri trhových cenách. Návrh zahŕňa aj dodatočné požiadavky, ktorých cieľom je podporiť rast trhu pre takéto zmluvy.

Navyše, rôzne spôsoby, ktorými členské štáty zaviedli príjmový strop, vytvorili značnú regulačnú neistotu, ktorá zas predstavuje riziká pre vývoj nových investícií, predovšetkým do obnoviteľných zdrojov potrebných na dosiahnutie cieľov EÚ. Hlásené ťažkosti v niektorých členských štátoch, ktoré sa týkajú uzatvorenia dlhodobých zmlúv vrátane PPA a sú výsledkom zavedenia príjmového stropu, by predovšetkým mohli zvýšiť neistotu investorov a znížiť atraktivnosť budúcich trhov pre zainteresované strany a ich dôveru v ne. Uvedené riziká môžu nakoniec zmariť vytvorenie atraktívneho investičného prostredia pre výrobu elektriny z obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov, ktoré je cieľom návrhu koncepcie trhu s elektrinou, a v konečnom dôsledku energetickú transformáciu.

A nakoniec, verejná konzultácia obsahovala otázky o možnom predĺžení inframarginálneho príjmového stropu. Väčšina respondentov bola proti, pretože také predĺženie opatrenia by predstavovalo nasledujúce riziká a problémy:

- zdá sa, že nejednotné vykonávanie inframarginálneho príjmového stropu v členských štátoch vytvorilo neistotu pre investorov a podľa všetkého sa chápalo tak, že znížilo stimuly pre nové investície,
- je náročné toto opatrenie vykonávať a jeho administratívne náklady sú v porovnaní s jeho prínosmi vysoké,

- keď je inframarginálny príjmový strop nastavený na nízku úroveň, pre ktorú sa niektoré členské štáty rozhodli, výrobcovia môžu mať sklon k zníženiu výroby počas uplatňovania stropu,
- ochranu spotrebiteľa možno zabezpečiť aj bez zásahu do koncepcie trhu s elektrinou, napríklad prostredníctvom prijatia cielených sociálnych politík.

Iba menšia časť respondentov podporovala predĺženie inframarginálneho príjmového stropu, buď v takej podobe, ako je nastavený v nariadení Rady, alebo s miernymi úpravami. Títo respondenti vo veľkej miere vychádzali vo svojich príspevkoch z prínosov, ktoré dané opatrenie predstavuje pre koncových spotrebiteľov.

Komisia po zohľadnení aktuálne dostupných informácií uvedených v predchádzajúcich odsekoch neodporúča predĺženie uplatňovania nariadenia Rady týkajúce sa inframarginálneho príjmového stropu.

Komisia pripomína, že na zmiernenie vplyvu vysokých cien energie na faktúry spotrebiteľov navrhla vo svojej reforme trhu s elektrinou podporiť vývoj dlhodobých trhov, aby príjmy inframarginálnych výrobcov a ceny zaplatené koncovými spotrebiteľmi menej záviseli od nestálej krátkodobej veľkoobchodnej ceny na trhu s elektrinou. Na základe návrhu Komisie sa tieto príjmy a ceny budú vytvárať predovšetkým s odkazom na dlhodobé zmluvy, ako sú PPA a takzvané dvojsmerné rozdielové zmluvy v závislosti od toho, či je zavedenie financované zo súkromných alebo z verejných zdrojov. V prípade rozdielových zmlúv tak dôjde k vyplateniu, keď sa trhové ceny zvýšia. Na základe návrhu budú musieť členské štáty použiť toto vyplatenie na priame zníženie faktúr za elektrinu všetkých odberateľov elektriny (vrátane podnikov a priemyselných odberateľov), čo bude mať podobný účinok ako inframarginálny príjmový strop, ale nebude vytvárať neistotu pre investorov.

VI. Podpora pre koncových spotrebiteľov

Oddiel 3 kapitoly II nariadenia Rady je venovaný maloobchodnému trhu a umožňuje členským štátom, aby dočasne rozšírili verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny na malé a stredné podniky (MSP) (článok 12) a v prípade domácností aj MSP výnimočne a dočasne stanoviť maloobchodné ceny pod úrovňou nákladov (článok 13).

Verejný zásah pri stanovovaní cien pre domácnosti existoval aj pred krízou v jedenástich krajinách, konkrétne v Belgicku, Bulharsku, vo Francúzsku, v Grécku, Litve, Maďarsku,

Poľsku, Portugalsku, Rumunsku, na Slovensku a v Taliansku²² v podobe regulovaných cien alebo sociálnych taríf. Počas krízy sedem ďalších členských štátov zaviedlo cenovú reguláciu pre domácnosti, konkrétne Česko, Estónsko, Fínsko, Holandsko, Chorvátsko, Luxembursko a Slovinsko.

Z 25 prijatých posúdení 12 členských štátov oznámilo, že použilo opatrenia v nariadení Rady. Štyri členské štáty, konkrétne Česko, Estónsko, Poľsko a Slovinsko, oznámili, že zaviedli regulované maloobchodné ceny pre MSP podľa článku 12 nariadenia Rady. Navyše Francúzsko a Slovensko, ktoré majú regulované ceny pre domácnosti, oznámili kompenzačné schémy pre MSP v súlade s dočasným krízovým a prechodným rámcom²³ na základe pravidiel štátnej pomoci. Holandsko zasiahlo do stanovovania cien, aby zabezpečilo ceny za elektrinu pod úrovňou nákladov pre domácnosti a podniky. Táto schéma bola oznámená Komisii a schválená na základe platného rámca štátnej pomoci²⁴.

Hoci sa v článku 13 bode c) nariadenia Rady vyžaduje, aby dodávatelia dostávali od členských štátov za dodávky pod úrovňou nákladov kompenzáciu, členské štáty nezahrnuli konkrétne informácie o tomto bode do svojich správ.

Okrem toho niektoré členské štáty uviedli iné druhy zásahu týkajúce sa MSP. Napríklad, Portugalsko uviedlo zníženie siet'ových taríf ako zásah do cien vytvorený priamo pre MSP. Dánsko, Lotyšsko a Švédsko zaviedli rôzne zásahy do stanovovania cien pre rôzne skupiny odberateľov (daňové opatrenia, odvody, zľavy, kompenzačné schémy atď.). Nemecko zaviedlo schému na úrovni celého hospodárstva, ktorou kompenzovalo podnikom zvýšené náklady na elektrinu bez toho, aby ovplyvňovala slobodu dodávateľov pôsobiť na trhu²⁵.

V článkoch 12 a 13 sa okrem toho požaduje, aby akýkoľvek verejný zásah do maloobchodného trhu zachoval stimuly na zníženie dopytu po elektrine. V tejto súvislosti niekoľko členských štátov, napríklad Holandsko, Chorvátsko, Nemecko, Rakúsko a Rumunsko, nahlásilo schémy na základe spotrebných stropov vrátane zásahov do stanovovania cien alebo priamych či nepriamych kompenzačných schém pre koncových spotrebiteľov.

²² Na základe informácií prijatých od členských štátov, správ od vnútroštátnych regulačných úradov a opatrení posúdených samotnými členskými štátmi.

²³ Oznámenie Komisie, Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, 2023/C 101/03.

²⁴ SA.106377 Dočasný krízový a prechodný rámec – Holandsko – Schéma na zníženie nákladov za energiu.

²⁵ Komisia schválila túto schému na základe pravidiel štátnej pomoci a v súlade s dočasným krízovým a prechodným rámcom. SA.104606 Dočasný krízový a prechodný rámec – Nemecko – Dočasné obmedzenie nákladov týkajúce sa zvyšovania cien zemného plynu, tepla a elektriny (JOCE C/061/2023).

Pri regulovaných cenách existujú značné nevýhody. Predovšetkým môžu znížiť stimuly energetickej efektívnosti a mať konkurenciu, čo môže viesť k dlhodobej ujme pre odberateľov. Tieto obavy podčiarkujú dôležitosť pravidiel platných v rámci smernice o elektrine 2019/944, od ktorej sa nariadenie Rady odchyľuje.

Posúdenie predĺženia opatrenia

Krízové opatrenie, ktoré členskými štátmi umožnilo zastropovať ceny pre domácnosti a MSP, jasne dokázalo svoj prínos, keďže niekoľko členských štátov využilo možnosť rozšíriť existujúce schémy alebo veľmi rýchlo vytvoriť nové.

Komisia v návrhu na reformu koncepcie trhu vypracovala nové ustanovenia, podobné ustanoveniam nariadenia Rady, a to na základe posúdenia výhod a nevýhod maloobchodných opatrení, ktoré nahlásili členské štáty, výsledkov verejnej konzultácie a so zreteľom na svoje usmernenia pre členské štáty týkajúce sa fiškálnej politiky na rok 2024.²⁶ Konkrétnejšie Komisia navrhla, že členské štáty môžu počas krízy cien elektriny zaviesť cieľný zásah do cien pre domácnosti a MSP vrátane cien pod úrovňou nákladov, a to v prípade obmedzeného objemu spotreby elektrickej energie a na obmedzený čas.

Táto možnosť prichádza spolu s existujúcim rámcom ochrany pre energeticky chudobných a zraniteľných spotrebiteľov na základe smernice o elektrine, podľa ktorej môžu členské štáty uplatniť sociálne tarify pre energeticky chudobných a zraniteľných spotrebiteľov a dočasne regulovať maloobchodné ceny pre domácnosti a mikropodniky, kým sa v plnej miere nezavedie konkurencia na trhu.

Keďže opatrenie bolo vo svojej podstate zahrnuté v návrhu Komisie na koncepciu trhu a po zohľadnení informácií, ktoré má Komisia v súčasnosti k dispozícii a ktoré sú uvedené v predchádzajúcich odsekoch, Komisia nevidí aktuálnu potrebu na predĺženie opatrenia v tomto štádiu.

VII. Predbežné závery

V tejto správe bol predstavený prehľad odpovedí členských štátov, ktoré sa týkajú: i) ich opatrení na zníženie dopytu, ii) vykonávania inframarginálneho príjmového stropu a iii) zásahov do stanovovania maloobchodných cien uvedených v kapitole II nariadenia Rady.

²⁶ „Členské štáty by mali postupne zrušiť podporné energetické opatrenia, počnúc tými najmenej cieľnými opatreniami. Ak by v dôsledku obnoveného tlaku na ceny energie bolo potrebné rozšíriť podporné opatrenia, členské štáty by mali zamerať svoje opatrenia oveľa lepšie ako v minulosti, mali by sa zdržať všeobecnej podpory a chrániť len tých, ktorí to potrebujú, konkrétne zraniteľné domácnosti a firmy“, COM(2023) 141 Usmernenia týkajúce sa fiškálnej politiky na rok 2024.

V správe bol okrem toho predstavený prehľad príspevkov, ktoré predložili respondenti v rámci verejnej konzultácie o tých istých témach. Informácie, ktoré sa posudzovali v tejto správe a podmienky, pokiaľ ide o dodávky a ceny elektriny v EÚ, a to aktuálne, ako aj predpokladateľné za normálnych okolností, neposkytujú dôkaz, že by predĺženie jednotlivých opatrení na zníženie dopytu, stanovenie inframarginálneho príjmového stropu a maloobchodné zásahy bolo potrebné alebo vhodné.

Po prvé, pokiaľ ide o opatrenia na zníženie dopytu, zdá sa, že všetky členské štáty, ktoré predložili správy, vykonali opatrenia na zníženie dopytu po elektrine, a to predovšetkým prostredníctvom kampaní na zvyšovanie povedomia a opatrení zameraných na šetrenie energiou. Zatiaľ čo členské štáty hlásia, že celkovo rešpektujú záväzný cieľ zníženia spotreby elektriny o 5 % v čase špičky, mohlo by sa zdať, že zníženie mesačnej hrubej spotreby elektriny o 10 % predstavovalo problémy. Napriek tomu to nebránilo pozorovanému zníženiu cien elektriny.

Komisia na základe dostupných informácií nevidí aktuálnu potrebu predlžovať opatrenia na zníženie dopytu nastavené v nariadení Rady. S výnimkou nepredvídateľných zmien si súčasné podmienky na trhu s elektrinou takéto predĺženie nevyžadujú. To je zároveň v súlade so spätnou väzbou od väčšiny respondentov verejnej konzultácie. Hoci reakcia na strane spotreby z krátkodobého hľadiska a prostredníctvom nástrojov stanovených v nariadení Rady už nie je potrebná, je dôležitá pre správne fungovanie trhov s elektrinou. Z tohto dôvodu ju Komisia štrukturálne zahrнула do svojho návrhu koncepcie trhu s elektrinou.

Po druhé, preskúmaním sa zistilo, že vykonávanie príjmového stropu sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líši. Rozdielne stratégie vykonávania v jednotlivých členských štátoch údajne viedli k značnej neistote investorov. Neistotu znásobuje skutočnosť, že v určitých členských štátoch vykonávanie stropu údajne ovplyvnilo uzatváranie PPA a iných dlhodobých zmlúv.

Na základe dostupných informácií a vzhľadom na aktuálne a predvídateľné podmienky trhu sa Komisia domnieva, že prínosy súčasného inframarginálneho príjmového stropu nevyvážia vplyv na istotu investorov a riziká pre fungovanie a transformáciu trhu. Problémy v procese vykonávania takisto nepodporujú predĺženie inframarginálneho príjmového stropu nastaveného v nariadení Rady. Záver Komisie je v súlade so spätnou väzbou prijatou od väčšiny respondentov verejnej konzultácie, ktorí boli proti predĺženiu opatrenia z dôvodu obáv týkajúcich sa neistoty investorov.

Po tretie, na základe preskúmania sa zistilo, že niekoľko členských štátov využilo možnosť rozšíriť rozsah regulácie maloobchodných cien v čase krízy na MSP a uplatniť reguláciu cien pod úrovňou nákladov na základe určitých podmienok. Komisia do svojho návrhu koncepcie trhu s elektrinou zahrnula ekvivalentné ustanovenia, ktoré umožňujú členským štátom mimoriadne a dočasne zasiahnuť do maloobchodných trhov stanovením ceny pod úrovňou nákladov pre domácnosti aj MSP počas možných budúcich krízových situácií. Prijatím návrhu koncepcie trhu s elektrinou by sa zabezpečilo, aby sa takéto štrukturálne opatrenia stali súčasťou regulačného rámca EÚ, hneď ako dôjde k prijatiu návrhu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v kontexte súčasných a očakávaných podmienok dodávok a cien elektriny sa Komisia teda domnieva, že nie je potrebné predĺžiť uplatňovanie ustanovení článku 12 a 13 nariadenia Rady.

Nakoniec vzhľadom na to, že táto správa vychádza z informácií, ktoré predložili členské štáty len niekoľko mesiacov po tom, čo nadobudli účinnosť opatrenia uvedené v nariadení Rady, závermi Komisie nie sú dotknuté žiadne ďalšie informácie, ktoré môže Komisia dostať od členských štátov, alebo nepredvídané zmeny všeobecnej situácie dodávok a cien elektriny v EÚ. Ak by sa informácie, na základe ktorých Komisia vydala túto správu, významne zmenili, Komisia môže svoje závery upraviť alebo rýchlo konať, ak si to bude vyžadovať stav trhu.